

BALONSTVO: balon punjen toplim zrakom (lijevo), baloni prije starta (desno)

balkanski gonič, lov: naš autohtoni pas gonič s kratkom dlakom smeđe boje i crnim »plaštom« (na leđima i rebrima crna dlaka), ima višeće uši, dugi rep, vis. oko 50 cm.

Ballangrud, Ivar (1904–69), norv. reprezentativac u brzinskom klizanju; pobjednik na OI: 1928 na 5000 m, 1936 na 500 m, 5000 m i 10 000 m. Prvi na PS: 1926, 1932, 1936 i 1938; prvi na PE: 1929, 1930, 1933, 1936; višestruki svj. rekorder.

Balmat, Jacques (1762–1834), franc. mineralog i planinar koji je 8. VIII 1786 izveo s M. G. Paccardom prvi uspon na Mont Blanc.

balon, [1] jedrenje: vrsta jedra, veliki trbušasti flog za lagani bočni vjetar, izrađen od laganog platna; [2] zrakoplovstvo: neupravljivi areostat kuglastog ili jajolikog oblika od pamučnoga ili svilenog platna, napunjen toplim zrakom ili plinom lakšim od zraka; služi za sport, meteorološka istraživanja i izviđanje.

balon obrana, stolni tenis: vrsta obrambenog udarca koji se izvodi forhendom ili bekendom iz velike daljine, odbijanjem loptice u visokom luku, rotacijom prema naprijed.

balonstvo, disciplina sportskog zrakoplovstva u kojoj natjecatelji nastoje balonom preletjeti što veću razdaljinu, doseći što veću visinu ili letjeti što duže. Balon ima košaru ispletnu od ratana ili nekog drugog pletera i kupolu izrađenu od čvrstog sintetičkog materijala. Kupola je obavijena konopcima i mrežom. Na gornjoj strani kupole je otvor za ispuštanje plina ili toplog zraka, što posadi omogućuje manevriranje balonom. U košari balona nalaze se boce s plinom, uže za privez, duž. 45–90 m, i instrumenti (kompasi, termometri, visinomjeri, tlakomjeri). Plin se cijevima odvodi u kupolu ili do plamenika u podnožju otvora kupole. Izgaranjem plina topli zrak ispunjava kupolu i omogućuje uzlet, odn. let. U posadi balona može biti maksimalno 6 osoba. U natjecanjima sudjeluju tzv. slobodni baloni. Baloni punjeni plinom (helij i vodik) nose oznaku A i prema zapremini kupole dijele se u 10 kategorija. Balon A1 ima zapreminu 250 m³, a najveći A10 ima zapreminu 4000 m³. Baloni koji lete pomoću toplog zraka nose oznaku AX i klasificirani su također u 10 kategorija. B. rukovodi FAI, a SR homologiraju se od 1905.

balota (franc. ballote), naziv za boće, drvene kugle za igru, raširenu u mediteranskom području, pa i u našim primorskim krajevima.

balotanje, nar. način boćanja u srednjoj Dalmaciji. Igra se drvenim balotama bez ujednačenih pravila igre.

balsa-drvo (balzamovina), lako južnoamer. drvo od biljke Ochroma lagopus, specifične tež. oko 0,1; upotrebljava se u zrakoplovstvu i raketnom modelarstvu u obliku letvica, blokova i furnira, zatim za plutače, splavi, čamce i sl.

Baltički kup, rukomet: tradicionalni turnir koji okuplja svake god. u drugoj zemlji muške reprezentacije svih baltičkih zemalja.

Baltić, Milutin (1920), društveno-politički radnik, nosilac Partizanske spomenice 1941, narodni heroj, predsjednik Predsjedništva SRH (1983/84). U toku NOR i poslije njega obavljao različite političke i drž. dužnosti; između ostalog bio i predsjednik Saveza sindikata Hrvatske, sekretar IK CK SKH, član CK SKJ. Bio je član IO i predsjednik Saveza za tjelesni odgoj Partizana Hrvatske.

Ban, Jelena (1906), savezni prednjak i članica Stručnog odbora Sokola Kraljevine Jugoslavije (do 1941). Od 1946 radi u Odboru za vježbe na spravama FISAJ; 1948–52 u Gimnastičkom savezu Jugoslavije, a zatim (do odlaska u mirovinu) u STV Partizan Jugoslavije. Pisac brojnih stručnih članaka.

Ban, Mijo (1942), profesionalni pilot u poljoprivrednoj avijaciji; reprezentativac u padobranstvu, član Aerokluba Osijek, zaslužni sportaš Jugoslavije. Nosilac padobranske zlatne značke s dijamantom i svj. rekorder u grupnom skoku (1963). U Evropskom kružnom letu 1976 treći, a 1978 prvi u posadi sa S. Trifunovićem. Trostruki pobjednik na jugosl. aeroreliju za prelazni Pehar maršala Tita. Dvostruki jugosl. rekorder u padobranstvu.

Ban, Rafajlo (1906), reprezentativac u sp. gimnastici (PS 1930). Član HŠK Victoria (Sušak) i Sokola. Od 1945 nastavnik Vojne akademije; djeluje u Gimnastičkom savezu Jugoslavije i STV Partizan Jugoslavije; načelnik Škole za tjelesni odgoj JNA. Autor slet-skih vježbi, posebno za Dan mladosti. Napisao: *Terminologija vježbi na spravama*, Beograd 1966.

banasana (strijela ili polulük), joga: vježba u kojoj se rukama obuhvati članak jedne savijene noge; služi kao priprema za lük. Jedna od težih varijanti je vrta banasana (zavrtnuta strijela), u kojoj je jedna ruka

I. BALLANGRUD

BANASANA

BALON OBRANA, D. Šurbek

